

dezelfde eigenschap, maar afgezien van het belang dezer quaestie 1) heb ik gewezen op het ongewone verschijnsel, dat er twee inzichten bestaan, die niet tegelijk juist kunnen zijn, maar die toch elk met de werkelijkheid zouden overeenstemmen. Nogeens duidelijk blijkt hier, hoe de genetica beschikt over een soort wiskunde, waarmede men alles bewijzen kan.

De door BAIS aangehaalde woorden van FISCHER komen voor in diens „Physiologie” der varieerende menselijke eigenschappen, maar het woord bloedgroep wordt daarin niet gebruikt.

Over de bloedtransfusies van moeder op kind, die te New-York hebben plaats gehad, wordt duidelijk medegedeeld, dat ook van de kinderen de bloedgroep was bepaald en deze was niet dezelfde als die der moeder. Op het Anthropologisch congres (September 1927 te Amsterdam) bleken verschillende gegevens in de literatuur aan bloedgroepbepalingen bij kinderen in kraaminrichtingen te zijn ontleend; van herziening dezer gegevens heb ik nog niet gehoord.

Baarn, 16 April 1928.

I. VRIESENDORP.

„INCORRECTE” HANDELWIJZE VAN DE DIRECTIE DER NEDERLANDSCHE SPOORWEGEN.

Bij nadere besprekingen is mij gebleken, dat ik, terecht ontstemd door de abrupte wijze, waarop de Directie der Nederl. Spoorwegen mij berichtte, dat ik na beëindiging van mijn contract geen controleerend geneesheer zou blijven, ten onrechte heb gemeend, dat collega OFFERHAUS mij unfair zou hebben behandeld.

Bij dezen neem ik de beschuldiging, tegen hem geuit in mijn ingezonden stuk in het *Ned. Tijdschrift* van 17 September 1927, No. 12, bldz. 1263 terug, en bied ik hem mijn verontschuldiging aan.

Amersfoort, 22 April 1928.

A. C. NICOLAÏ.

SINUSBLOK.

Het is mij niet duidelijk, dat het geval door PIJL in dit *Tijdschrift* van 21 April 1928 beschreven een sinusblok is.

Voor het stellen van die diagnose is het noodig, dat de frequentie van het geblokkeerde sinusrhythme wordt aangetoond en dat de polspauzen in dezelfde verhouding tot dit sinusrhythme staan, als die van het atrio-ventriculaire blok zich tot het atriumrhythme verhouden. Slechts dan kan men de slotsom trekken, dat deze pauzen door blokkeeren van sinusimpulsen ontstaan, wanneer tenminste de atrio-ventriculaire geleiding ongeschonden is.

Dit essentieele punt voor de diagnose van sinusblok ontbreekt in de mededeeling van PIJL. Blijkbaar vat hij het begrip sinusblok ruimer op en verstaat daaronder alle verlangzamingen in en verdwijnen van de prikkelvorming in den sinusknop. Maar dat is niet, en m.i. terecht, de gangbare opvatting.

Ik kan uit de curven niet anders lezen, dan dat er een sinusbradycardie (duur der perioden $\frac{7}{5}$ sec. frequentie dus 43) bestaat. Deze wordt onderbroken door extra-systolen, waarom de meeste zijn geïnterpoleerd en enkele door een compensatoire pauze worden gevolgd.

De niet volledige compensatoire pauze in fig 4 is daaraan te danken, dat bij

1) VAN HERWERDEN EN DE KONING geven (*Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde*, 7 April 1928) twee stamlijsten. De feiten zijn, dat uit huwelijken O x A B enkel kinderen A en B geboren worden; dit verschijnsel is niet te verklaren, noch volgens HIRSCHFELD, noch volgens VON BERNSTEIN en FURUHATA. „Groep A B is (volgens HIRSCHFELD) als bastaard tusschen groep A en B te beschouwen” en O als recessief dezer beide; maar dan kan uit een paring van O met A B slechts O en A B en nooit de dominant A of B verschijnen.

Volgens VON BERNSTEIN en FURUHATA komt O in verholen toestand niet in A B voor. A B is hier dus de dominant en moet als zoodanig te voorschijn komen uit een eerste paring met O.